

Οι τρεις σημαντικότερες ηθικές θεωρίες

Εργασία σε Ομάδες

Καντιανή ηθική - Ηθικό πρόβλημα για συζήτηση στην τάξη

Προτεινόμενη διάρκεια δραστηριότητας: 30 λεπτά

Το πρόβλημα

Γεννιέται ένα βρέφος με σοβαρές μόνιμες εγκεφαλικές παθήσεις σε μια χώρα που επιτρέπεται η (υπό αυστηρούς όρους) ευθανασία.

Οι παθήσεις αυτές δεν είναι επώδυνες, ωστόσο οι γιατροί δεν μπορούν να προβλέψουν αν θα αποτελέσουν λόγο θανάτου, οι οποίες θα επισπεύσουν του ζωή του μωρού.

Είναι βέβαιο πάντως ότι αυτό το παιδί έχει βαριά πνευματική καθυστέρηση και όσο μεγαλώνει θα έχει σοβαρά κινητικά προβλήματα.

Οι γονείς του βρέφους προβληματίζονται για το αν θα πρέπει να του κάνουν ευθανασία.

Δράση

Χωριστείτε σε 4 ομάδες. Η κάθε ομάδα θα συζητήσει το πρόβλημα χρησιμοποιώντας –μεταξύ άλλων– επιχειρήματα από τη σκοπιά της **καντιανής ηθικής**, των **ωφελιμιστών**, αλλά και **δικά σας**. Αφού πάρει η κάθε ομάδα μια απόφαση, να τη στηρίξει ενώπιον της ολομέλειας, αναφέροντας τα επιχειρήματά της.

Οι τρεις σημαντικότερες ηθικές θεωρίες

Αρετολογική ηθική - Συζήτηση στην τάξη

Αφού διαβάσετε το παρακάτω απόσπασμα να συζητήσετε στην τάξη για το νόημα της δικαιοσύνης στον Αριστοτέλη. Επίσης να εξετάσετε κατά πόσον το πρότυπο του δίκαιου ανθρώπου, όπως το προτείνει ο Αριστοτέλης, μπορεί να υιοθετηθεί στη σημερινή εποχή από τους ανθρώπους.

«Έτσι, η **δικαιοσύνη** είναι η κατάσταση που μας επιτρέπει να λέμε για τον δίκαιο ότι είναι ο άνθρωπος που πράττει, κατά τη δική του επιλογή και προτίμηση, το δίκαιο, και που κάνει τη διανομή διαφόρων πραγμάτων, είτε μεταξύ του ίδιου του εαυτού του και κάποιου άλλου προσώπου είτε μεταξύ δύο άλλων προσώπων, όχι έτσι ώστε από το επιθυμητό να δίνει μεγαλύτερο μέρος στον εαυτό του και μικρότερο στον άλλον (και από το βλαβερό με τον αντίθετο τρόπο), αλλά έτσι ώστε να δίνει στον εαυτό του και στον άλλον αυτό που είναι **ίσο κατά την αναλογία** –το ίδιο και στην περίπτωση διανομής μεταξύ δύο άλλων προσώπων.

Η **αδικία**, αντίθετα, έχει την τάση να πράττει το άδικο, και αυτό, πάλι, είναι **υπερβολή ή έλλειψη** ενσχύσει προς το ωφέλιμο ή το βλαβερό με παραβίαση της αναλογίας. Γι' αυτόν τον λόγο η αδικία είναι υπερβολή και έλλειψη, γιατί από αυτήν ξεκινάει η υπερβολή και η έλλειψη: ενσχύσει με τον εαυτό του υπερβολή σε ό,τι είναι ολοκάθαρα ωφέλιμο και έλλειψη σε ό,τι είναι βλαβερό, ενώ ενσχύσει με τους άλλους γίνεται γενικά το ίδιο όπως στην προηγούμενη περίπτωση, μόνο που η παραβίαση της αναλογίας μπορεί να γίνεται σε βάρος της μίας ή της άλλης πλευράς –όπως τύχει. Όσο, τώρα, για την άδικη πράξη: αν ύστερα από αυτήν έχει κανείς το μικρότερο μέρος, θα πει ότι αδικείται, ενώ αν έχει το μεγαλύτερο μέρος, θα πει ότι αδικεί.

Ας αρκεσθούμε λοιπόν σε αυτά για τη φύση της δικαιοσύνης και της αδικίας, όπως και για το δίκαιο και για το άδικο γενικώς.»

Αριστοτέλης, *Ηθικά Νικομάχεια*, Βιβλίο Ε' (μετάφραση Δημήτριος Λυπουρλής, Εκδόσεις Ζήτηρος)

Οι τρεις σημαντικότερες ηθικές θεωρίες

Η ηθική στην πράξη - Εργασία σε Ομάδες

Το πρόβλημα

Μία μεγάλη εταιρία θέλει να κάνει κάποια έργα, μεταξύ των οποίων και ένα μεγάλο φράγμα, σε ένα εξαιρετικού κάλλους δάσος. Το δάσος είναι πόλος έλξης για ανθρώπους που τους αρέσει η ορειβασία, για φυσιολάτρες κ.α., και αυτή η μικρή επισκεψιμότητα προσφέρει κάποια μικρά οικονομικά οφέλη σε μια κοντινή κωμόπολη, οι κάτοικοι της οποίας όμως μαστίζονται από την ανεργία. Αν γίνουν τα έργα που θέλει να κάνει η εταιρία, θα δώσουν δουλειά στους κατοίκους της περιοχής για περισσότερο από 10 χρόνια και είναι πιθανό να αναζωογονήσουν την τοπική οικονομία. Το οικοσύστημα όμως της περιοχής θα διαταραχθεί σοβαρά, ειδικά με το φράγμα, και δεν θα έχει ποτέ ξανά την άγρια και παρθένα μορφή που είχε.

Δράση

Χωριστείτε σε 5 ομάδες.

Η **πρώτη ομάδα** θα είναι οι νομικοί εκπρόσωποι της εταιρίας που θέλουν να κάνουν τα έργα.

Η **δεύτερη** μια ομάδα κατοίκων της περιοχής που θέλουν να γίνουν τα έργα για να βρουν δουλειές.

Η **τρίτη** μια ομάδα κατοίκων που ούτως ή άλλως έχουν συμφέροντα από τον οικοτουρισμό που ήδη υπάρχει στην περιοχή (μικροξενοδόχοι, εστιατορές, κλπ.).

Η **τέταρτη** ομάδα είναι μια οικολογική οργάνωση της περιοχής που είναι κάθετα αντίθετη με τα έργα.

Τέλος, η **πέμπτη** ομάδα είναι η κρατική επιτροπή που θα αποφασίσει αν πρέπει να γίνουν ή όχι τα έργα.

Οι ομάδες πρέπει να συσχεφτούν για 10 λεπτά, βρίσκοντας επιχειρήματα (δίνοντας έμφαση και στις ηθικές επιπτώσεις του ζητήματος) και έπειτα να παρουσιάσουν (για 5 λεπτά η κάθε μία) την επιχειρηματολογία τους ενώπιον της πέμπτης ομάδας. Τέλος, η πέμπτη ομάδα να πάρει μια σύντομη απόφαση και να εξηγήσει στην ολομέλεια τους λόγους της απόφασής της.